

11. Управляемые сны: методы и советы психолога. Электронный ресурс : <http://fb.ru/article/266564/upravlyaemyie-snyi-metody-i-sovetyi-psiologa>.
12. Уфимцев, В. У88 Искусство управления сном / В. Уфимцев. – Минск : Современная школа, 2008. – 256 с. – (Школа спецназа).

Vitaliy Matveev. THE PRACTICE OF EFFECTIVE SLEEP IN THE ASPECT OF SELF-REALIZATION OF PERSONALITY.

The article attempts to assess the importance of the sleep process (the state in which a person spends a third of his life). It is pointed out that since ancient times the art of guided sleep has been used as an aspect of self-realization of the individual. The technique of polyphasic sleep is considered. Possibilities of mastering the practice of controlled sleep by students are analyzed.

Key words: self-realization, meditation, yoga, high school, fast sleep, slow sleep, poly phase sleep, Ayurveda.

УДК 37.01: 004

ДОБРОДУМ О. В.
доктор філософських наук, професор
кафедри культурології та філософської антропології
НПУ імені М. П. Драгоманова

ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ ТА СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

В статті декларується виняткова важливість інформаційних технологій для сфери освіти. Можна припускати затребуваність розробки ряду проблем, що виникають в епоху нових медіа, а також методологічного і концептуального апарату в діалозі між педагогами і філософами, теологами і релігієзнавцями, соціологами і культурологами, менеджерами і програмістами.

Ключові слова: інформаційні технології, філософія освіти, культурні цінності, нові медіа, мультидисциплінарність, освітня система, Всесвітня мережа Інтернет.

У сучасному світі велику роль відіграють інформаційні технології (ІТ), вони також виключно важливі в розвитку освіти. Сучасна неklasична наука має на увазі певне повернення до засад освіти в стародавніх суспільствах, коли міфологічне осягнення мало на увазі, в тому числі, освоєння світу в формі казок, билин, міфів, пісень, епосів тощо. Взагалі кажучи, з початку ХХ ст. в світі спостерігається різноманітність типів, моделей, видів освіти, особливо маючи на увазі неінституційну модель освіти, орієнтовану на освіту на природі, за допомогою Всесвітньої мережі, в умовах відкритих шкіл, дистанційне навчання тощо. Сучасний етап науки характеризується також подоланням розмежування видів освіти за видом домінуючого змісту освіти, за характером освоєння культурних цінностей, за масштабом освоєння культурних цінностей, за характером засвоєваних наукових знань, за людською діяльністю, за характером освітньої системи, за становою ознакою тощо.

Характеризуючи кризу сучасної освіти, вчені відзначають, що його сутність - у багаторазовому розщепленні єдиного світосприйняття і світорозуміння, диференціації, розмежування та герметизації окремих культурних сфер (О.Є. Чучін-Русов). Вчені відзначають больові точки невідповідності існуючої освітньої моделі сучасній культурній епосі, коли обсяг знань і кількість дисциплін ростуть на декілька порядків швидше, ніж удосконалюються методи та зміст освіти. Ціннісний плюралізм, що формується, звів в статус найважливішої цінності індивідуальність, школа ж, організовуючи освітній простір на колективно-групових засадах, об'єктивно не дозволяє реалізовуватися індивідуальним траєкторіям розвитку особистості учня.

На бездушну раціональність сучасної йому епохи свого часу нарікав О. Шпенглер, відзначаючи, що “мозок бере кермо влади, бо душа вийшла у відставку” [1]. Можна навести таке висловлювання І. С. Аксакова: “Прогрес, що заперечує Бога і Христа, врешті-решт стає регресом; цивілізація завершується здичавінням; свобода – деспотизмом і рабством. Дискредитувавши в собі образ Божий, людина неминуче знівелює – вже нівелює – в собі і образ людський і мавпує спосіб звіриний” [2]. Сталося те, як доречно зауважив Я. А. Береговий, за що Бог вигнав Адама і Єву з раю: скуштувавши яблуко, вони набули знання, усвідомити яке були ще не в змозі. Неревфлексовано використовуючи ядерну енергію, космічні технології тощо, Людина стала автором глобальних катаклізмів, поставивши себе на межу вселенської катастрофи [3].

Постнекласичний етап науки і освіти може включати соціальну адаптивність та автономну свідомість як стратегічну мету освіти, пошук адекватного принципу організації освітнього простору та створення універсального освітнього середовища, формування у учня міжкультурної грамотності, що викликано полікультурним принципом відбору змісту і способу освіти, індивідуальними траєкторіями навчання. Креативна модель освіти, відображаючи конвергентність, мозаїчність (нелінійність), полілогічність тощо, проте, не передбачає універсального варіанту реалізації. Здатність до самосвідомості, саморозвитку та самоосвіти реалізує такі інтенції, як “шлях до самого себе” “через все життя”, співпраця на партнерських засадах. ІТ як домінуюча форма культурного соціокоду вимагають створення інформаційного освітнього середовища, де освоєння кіберпростору стане механізмом саморозвитку [4]. Загалом кажучи, педагогіка у вищому вимірі націлена на реалізацію призначення людини, про що свідчать ідеали вічної педагогіки, педагогічної філософії, вчення про призначення людини [5].

Максималістськи розмірковуючи, завдання освіти – розкриття в людині образу Божого, оскільки, в зображенні Климента Олександрійського, педагог всіх – Ісус Христос, і саме Христос є єдиним справжнім і досконалим вихователем і вчителем не тільки окремої людини або групи людей, але всього людства, єдиним “Учителем педагогіки”, “Найдосконалішим педагогом” і “Педагогом останніх часів”. Учитель, Педагог і сама Істина, прототип і джерело всякого знання – це межі Христового образу, які показують “велику педагогіку” Його дітоводительства всього людства. “Велика педагогіка” виховання всього людства Педагогом Христом в зображенні Климента Олександрійського стає парадигмою і підставою “малої педагогіки”. Теолог критично інтерпретує Слово Боже в його стані множинних акультурації з метою знайти рішення проблем, поставлених перед його вірою, в якій він живе, на метанаучному рівні. В даний час здійснюється діалог мультидисциплінарного типу і стають очевидними можливості інших антропологій, теологія пропонує для освіти горизонт смислів, телеологію і богословсько-антропологічну теорію розвитку людини. Важливо фіксувати бурхливо зростаючі технічні можливості і засоби навчання, які модифікують наші уявлення про освітньому процесі та технологіях [6].

В теперішній ситуації пандемії коронавірусу очевидно небезпечні для спілкування великі аудиторії, внаслідок цього релігійне навчання і богослужіння з очного і оффлайнового стає відповідно заочним і онлайнним, віртуальним і віддаленим. Пропозиції вузів з дистанційного навчання були і залишаються актуальними, маючи на увазі віддалене управління, диференційований рівень доступу, дисциплінарні та професійні групи за інтересами, ком'юніті в меседжерах і соціальних мережах.

Цілями майбутніх досліджень за обраною проблематикою можуть бути розробка ряду проблем, що виникають в епоху нових медіа, методологічного і концептуального апарату в діалозі між педагогами і філософами, теологами і релігієзнавцями, соціологами і культурологами, менеджерами і програмістами.

Література

1. Шпенглер О. Закат Европы. Новосибирск : Наука, 1993. – С. 463.
2. Аксаков И. С. Христианство и современный прогресс // На запросы духа. Сост. А. Палицкий. – Пг., 1914.

3. Береговой Я. А. За что бог изгнал из рая Адама и Еву? // Магистр. – 1995. – № 3. – С. 90.
4. Видт И. Е. Образование как феномен культуры: Эволюция образовательных моделей в историко-культурном процессе. – Автореферат дис. ... 13.00.01, д. пед. н. Тюмень, 2003. – 382 с.
5. Шмонин Д. В. Философия, теология и ценностно-смысловая сфера в образовании // Вестник Русской христианской гуманитарной академии. – 2015. – Том 16. – Выпуск 4. – С. 207-222. – С. 210.
6. Свящ. Михаил Легеев “У истоков богословия образования: Климент Александрийский и историческое преемство его взглядов на педагогику” // Вестник Русской Христианской гуманитарной Академии. – 2016. – Том 17. – Выпуск 4. – С. 26-34. – С. 29.

Dobrodum Olga. PHILOSOPHY OF EDUCATION AND MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES

The article declares the exceptional importance of information technology for education. One can assume the demand for the development of a number of problems that arise in the era of new media, as well as the methodological and conceptual apparatus in the dialogue between teachers and philosophers, theologians and religious scholars, sociologists and cultural scientists, managers and programmers.

Keywords: *information technology, philosophy of education, cultural values, new media, multidisciplinary, educational system, World Wide Web.*

УДК 008:791.4:7.01

ВОРОЖЕЙКІН Є. П.,
кандидат філософських наук,
асистент кафедри культурології та філософської антропології
НПУ імені М. П. Драгоманова

**ПОСТ-КІНО: ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ
 ЯК ІНДИВІДУАЛЬНИЙ РЕЦЕПТИВНИЙ ЕКРАННИЙ ДОСВІД**

В статті зроблений аналіз віртуальної реальності, як однієї з форм пост-кіно. Визначено, що на противагу кінематографу, віртуальна реальність формує індивідуальний, а не масовий рецептивний екранний досвід. Зазначено, що віртуальна реальність має більш ефектну дію ніж кіно, адже має вроджений інтимний характер – поміщає глядача у саму середину історії.

Ключові слова: *екранна культура, пост-кіно, віртуальна реальність, індивідуалізація, кінематограф, медіа.*

Кінематограф вважався головним екранним медіа у ХХ столітті. Проте у ХХІ столітті він поступово втратив свою позицію, через появу цілого ряду електронних, а пізніше цифрових інновацій. Ця зміна акцентів зовсім не привела до того, що кінематограф зник повністю, а сформувала дві тенденції: пост-кінематографічність та пост-кіно. Пост-кінематографічність є процесом того, як трансформується кінематограф у нових технічних реаліях, як він здійснює процес ремедіації – вдосконалює чи змінює свою художню мову для конкуренції з іншими медіа [1, с. 55]. Пост-кіно, у свою чергу, є сферою розвитку нових медіа, які є нащадками кінематографу, тобто такими, що використовують певні структурні елементи та сутнісні особливості кінематографу.

Одним із таких нових екранних медіа є віртуальна реальність. Віртуальна реальність зараз, головним чином, асоціюється зі сферою атракціонів – ми можемо зустріти автомати, які пропонують отримати певний віртуальний досвід, у більшості парків розваг та торгових центрах. Але, також, віртуальна реальність використовується і для розповіді важливих історій. Саме через це, більшість сучасних кінофестивалів присвячують віртуальній реальності свої окремі програми. Так, Венеціанський кінофестиваль у 2017 році створить розділ, присвячений віртуальним фільмам. Сьогодні мають у своїх програмах твори віртуальної реальності й такі відомі кінофестивали, як: Каннський, Берлінський та “Санденс”.